

STOWARZYSZENIE POLSKI INSTYTUT PRAW GŁUCHYCH

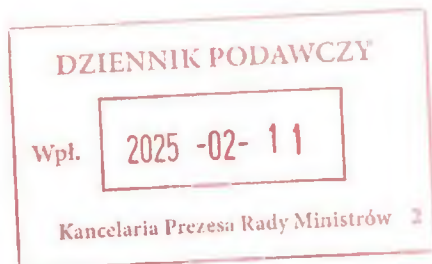
UL. A. GAJKOWICZA 5/85, 03-562 WARSZAWA

REGON : 369501740

NIP : 5242852956

E-MAIL : biuro.spig@wp.pl

Warszawa, dn.11.02.2025 r.

Szanowny Pan
Donald Tusk
Premier RP
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

Przedmiot petycji – utworzenie Ogólnopolskiego Centrum Komunikacji Polskiego Języka Migowego w celu likwidacji barier w komunikowaniu się z pomiotami publicznymi oraz zagwarantowanie jego stałego finansowania ze środków publicznych z budżetu państwa, w tym zabezpieczenie środków finansowych w ustawie budżetowej na funkcjonowanie Ogólnopolskiego Centrum Komunikacji Polskiego Języka Migowego w perspektywie długoterminowej, zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych oraz Strategią na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030.

PETYCJA

Szanowny Panie Premierze,

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach zwracamy się w interesie publicznym z petycją o utworzenie Ogólnopolskiego Centrum Komunikacji Polskiego Języka Migowego w celu likwidacji barier w komunikowaniu się z pomiotami publicznymi oraz zagwarantowanie jego stałego finansowania ze środków publicznych z budżetu państwa, w tym zabezpieczenie środków finansowych w ustawie budżetowej na funkcjonowanie Ogólnopolskiego Centrum Komunikacji Polskiego Języka Migowego w perspektywie długoterminowej, zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych oraz Strategią na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030.

Uzasadnienie

W imieniu Stowarzyszenia Polski Instytut Praw Głuchych zwracamy się z uprzejmą prośbą do Państwa o utworzenie Ogólnopolskiego Centrum Komunikacji Polskiego Języka Migowego w celu likwidacji barier w komunikowaniu się z pomiotami publicznymi oraz zagwarantowanie jego stałego finansowania ze środków publicznych z budżetu państwa, w tym zabezpieczenie środków finansowych w ustawie budżetowej na funkcjonowanie Ogólnopolskiego Centrum Komunikacji Polskiego Języka Migowego w perspektywie długoterminowej, zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych oraz Strategią na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030.

Centrum Komunikacji miało być projektem realizowanym w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS). Projekt miał być realizowany od IV kwartału 2024 roku do IV kwartału 2027 roku. Do dnia dzisiejszego Centrum Komunikacji nie zostało utworzone, a do końca trwania projektu mamy jeszcze 2 lata, a potem skończy się finansowanie Centrum Komunikacji w ramach projektu europejskiego.

Projekt Centrum Komunikacji miał być skierowany także do osób z niepełnosprawnością słuchu, które miały otrzymać w Centrum Komunikacji wsparcie w komunikacji czyli w polskim języku migowym w życiu codziennym.

W ramach Centrum Komunikacji miało powstać 17 lokalizacji oraz miała zostać zbudowana aplikacja, która pozwoli na korzystanie z jej usług również w formie zdalnej przez Internet.

Usługi świadczone w ramach Centrum Komunikacji miały być realizowane w formie stacjonarnej jak i zarówno zdalnej. Usługa tłumaczenia na polski język migowy miała być dostępna stacjonarnie, za pośrednictwem aplikacji, czy też zarówno online.

Ogólnopolskie Centrum Komunikacji Polskiego Języka Migowego musi mieć zapewnione stałe finansowanie z budżetu państwa, tylko w ten sposób zostanie zagwarantowana ciągłość funkcjonowania Ogólnopolskiego Centrum Komunikacji Polskiego Języka Migowego, zaś projekt w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS), po 2027 r. zakończy finansowanie Ogólnopolskiego Centrum Komunikacji Polskiego Języka Migowego. Nie mamy tutaj zagwarantowanego stałego finansowania ze środków publicznych z budżetu państwa.

W ustawie budżetowej muszą być zabezpieczone środki finansowe na funkcjonowanie Ogólnopolskiego Centrum Komunikacji Polskiego Języka Migowego w perspektywie długoterminowej, w przeciwnym razie osoby z niepełnosprawnością słuchu zostaną pozbawione wsparcia w komunikacji czyli w polskim języku migowym z instytucjami publicznymi, co będzie rażącym naruszeniem Konstytucji RP oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Prosimy o zapoznanie się z dokumentem FCC - <https://www.fcc.gov/cvaa>.

Zwracamy uwagę, że przepisy ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się tj. (Dz. U. z 2017 r., poz. 1824) stanowią, że podmioty publiczne zapewniają możliwość korzystania przez osoby uprawnione z pomocy wybranego tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika (art. 6 w zw. z art. 10 ustawy), a świadczenie to jest bezpłatne dla osoby uprawnionej, będącej osobą niepełnosprawną (art. 11 ust. 3 ustawy) oraz przepisy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami również nakładają obowiązek na podmioty publiczne zapewnienia osobom głuchym tj. dostępności informacyjno-komunikacyjnej (art. 6 ust. 3 ustawy).

Zgodnie z przytoczonymi przepisami prawa podmioty publiczne mają obowiązek zapewnić osobom głuchym skorzystania z pomocy z wybranego przez siebie tłumacza języka migowego, także organ administracji publicznej zapewnia im dostęp do tłumacza polskiego języka migowego, to świadczenie jest nieodpłatne dla osoby uprawnionej, w myśl przepisów prawa która jest osobą niepełnosprawną zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W wyniku przeprowadzonej kontroli, której celem było dokonanie oceny przygotowania podmiotów wykonujących usługi publiczne do kontaktów z osobami posługującymi się językiem migowym Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie działalność skontrolowanych podmiotów w zakresie upowszechniania informacji o usługach pozwalających na komunikowanie się.

Wyniki kontroli Najwyższej Izby Kontroli wykazały, że poziom realizacji przepisów ustawy o języku migowym był bardzo niski. Dodatkowo, nawet w tych podmiotach, które podjęły działania zmierzające do realizacji przepisów ustawy o języku migowym, nadal występowały obszary wymagające dostosowania do specyficznych potrzeb osób z niepełnosprawnością słuchu. Należy zaznaczyć, że jednym z czynników utrudniających komunikację z osobami głuchymi, posługującymi się językiem migowym była nieznamość specyfiki wyrikającej z niepełnosprawności słuchu, co utrudniało kontakt z osobami głuchymi.

Dla większości osób głuchych język polski jest językiem obcym, trudnym do zrozumienia, ich rodzimym językiem jest polski język migowy, w pełni rozumiały dla nich język który jest niezbędny do komunikowania się.

Brak dostępu do wszelkich informacji w języku migowym, powoduje wykluczenie i marginalizację osób głuchych z życia społecznego i politycznego, w sposób znaczący utrudnia im samodzielność. Dla znacznej większości polskiego społeczeństwa podstawowym środkiem do komunikowania się jest język wyrażony mową (język werbalny) i pismem. Jak wiemy językiem werbalnym i pismem nie posługuje się część osób uprawnionych, w szczególności osoby głuche od urodzenia lub te które utraciły słuch we wczesnym dzieciństwie, nie mając możliwości poznania języka polskiego. Dla tej części osób głuchych język polski jest językiem obcym, a jedynym ich rodzimym językiem jest język migowy.

Konieczność znajomości i posługiwania się językiem polskim, dla wielu z nich jest ogromną barierą w zakresie realizacji podstawowych praw i wolności obywatelskich. Niezbędne jest zagwarantowanie osobom głuchym szerszego wsparcia w komunikowaniu się ze wszystkimi instytucjami publicznymi finansowanymi ze środków publicznych.

Obecnie nawiązanie kontaktu w języku migowym z jednostkami działającymi w sferze ochrony zdrowia i bezpieczeństwa, zwłaszcza w sprawach nagłych, jest bardzo utrudnione, a nawet niemożliwe, co potwierdzają wyniki kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli.

Zobowiązanie wszystkich instytucji publicznych finansowanych ze środków publicznych do udostępniania usługi pozwalającej na komunikowanie się oraz zapewnienia dostępu do świadczenia usług tłumacza polskiego języka migowego, będzie wystarczającym wsparciem dla osób uprawnionych do komunikowania się z podmiotami publicznymi.

Utworzenie Centrum Komunikacji Polskiego Języka Migowego powinno składać się z niezależnych i bezstronnych tłumaczy języka migowego od jakichkolwiek organizacji pozarządowych, legitymujących się państwowym certyfikatem znajomości polskiego języka migowego wydawanym przez Ministerstwo Sprawiedliwości, który potwierdza znajomość i kompetencje językowe z zakresu PJM. Stałoby się to wypełnieniem założeń i postulatów środowiska osób głuchych i zapewniłoby optymalne zabezpieczenie potrzeb osób głuchych zgodnie z Konwencją Praw Osób Niepełnosprawnych oraz Strategią na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030.

Żadne organizacje pozarządowe i firmy nie mogą mieć monopolu w zakresie certyfikacji tłumaczy polskiego języka migowego, ten certyfikat powinien być wydawany przez Ministerstwo Sprawiedliwości, by zapobiec faworyzowaniu podmiotów wydających, rozbieżne certyfikaty znajomości języka migowego. To są działania prokonwencyjne mające na celu demonopolizację podmiotów zajmujących się certyfikacją tłumaczy języka migowego w duchu prokonstytucyjnym i prokonwencyjnym.

Jednym z praw wynikających z Konwencji jest korzystanie w sprawach urzędowych z języków migowych, komunikacji wspomagającej, komunikacji alternatywnej oraz wszelkich innych dostępnych środków, sposobów i form komunikowania się. Wynika to wprost z Art. 9 KPON.

Należy podkreślić to, że realizacja przedstawionych w petycji postulatów przybliży Polskę do pełniejszego wdrożenia postanowień Konwencji.

Reasumując, uprzejmie prosimy o pozytywne rozpatrzenie nin. petycji.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projektodawca oświadcza, iż przyjęcie proponowanych zmian nie spowoduje stanu niezgodności prawa krajowego z prawem wspólnotowym.

Wyrażamy zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego danych osobowych podmiotu wnoszącego petycję.

Z poważaniem,

(Stanisław Porowski

 mgr inż. Mariusz Nowak

Prezes Zarządu

Sekretarz Zarządu